

Sygn. akt V CZ 52/11

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lipca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Eweliny Z.
przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Szpitalowi Klinicznemu nr 6 /.../ i in. o
zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 lipca 2011 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 18 marca 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z 18 marca 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powódki o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji i odrzucił apelację. Rozstrzygnięcie

to wydane zostało na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571) w związku z nieuiszczeniem w terminie opłaty podstawowej od apelacji w kwocie 30 zł na podstawie art. 14 ust. 2 w zw. z art. 100 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.) w zw. z art. 2 ustawy z 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123). W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, że we wniosku o przywrócenie terminu powódka nie powołała żadnych okoliczności świadczących o braku możliwości złożenia przez pełnomocnika w terminie prawidłowo opłaconej apelacji. Za taką okoliczność nie można było uznać oczekiwania przez pełnomocnika powódki na udzielenie przez jej rodziców odpowiedzi na przesyłkę pocztową zawierającą kopię apelacji, wysłaną 8 grudnia 2010 r. Okoliczność ta nie uzasadnia przywrócenia terminu do wniesienia środka zaskarżenia tym bardziej, że pełnomocnik przesłał odpis apelacji ojcu powódki dopiero w ostatnim dniu terminu do jej wniesienia (8 grudnia 2010 r.), a zatem musiał liczyć się z tym, że termin procesowy do uiszczenia opłaty podstawowej nie zostanie w tym wypadku dochowany. Powódka podniosła także, że wcześniejszym pismem z 26 listopada 2010 r. jej rodzice zostali powiadomieni o konieczności i sposobie uiszczenia opłaty podstawowej, przesyłka ta nigdy nie została im jednak doręczona z powodu nieprawidłowości po stronie operatora pocztowego.

W zażaleniu na postanowienie z 18 marca 2011 r. powódka wniosła o jego uchylenie w całości i przywrócenie jej terminu do wniesienia apelacji oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, wskazując na błędną ocenę przez Sąd Apelacyjny okoliczności sprawy. Postanowieniem z 29 marca 2011 r. Sąd Apelacyjny odrzucił zażalenie w części dotyczącej postanowienia o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji jako niedopuszczalne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne. Wprawdzie trafnie wskazała skarżąca, że oceniając wskazane przez nią przesłanki wniosku o przywrócenie terminu Sąd Apelacyjny błędnie przypisał decydujące znaczenie temu, że kopia apelacji

przesłana została 8 grudnia 2010 r., nie zaś temu, że zawiadomienie o konieczności uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji zostało wysłane 26 listopada 2010 r., ale pozostaje to bez wpływu na trafność rozstrzygnięcia wydanego w sprawie.

Istota okoliczności mających uzasadniać przywrócenie terminu do wniesienia apelacji sprowadza się do akcentowania zakłóceń w komunikacji między pełnomocnikiem procesowym a przedstawicielami ustawowymi reprezentowanej przez niego małoletniej powódki. W konsekwencji, zgodnie z twierdzeniami zgłoszonymi we wniosku, rodzice powódki nie uiszcili opłaty podstawowej od apelacji, gdyż nigdy nie otrzymali informacji o konieczności jej uiszczenia. Utrudnienia komunikacyjne pomiędzy tymi osobami uzasadniałyby jednak przywrócenie terminu wyłącznie wówczas, gdyby rzeczywiście uniemożliwiły dokonanie przez pełnomocnika czynności procesowej, z przyczyn przez niego niezawinionych. W okolicznościach sprawy sytuacja taka nie miała jednak miejsca.

Po pierwsze, jak zauważył Sąd Apelacyjny, nieotrzymanie przez rodziców powódki pisma z informacją o konieczności uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji nie stanowiło przyczyny obiektywnie wykluczającej możliwość dokonania tej czynności przez te osoby lub przez pełnomocnika.

Po drugie, dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego pozwala na wyciągnięcie wniosku, że zdarzenia o charakterze wewnętrznym dla strony postępowania, które doprowadziły do uchybienia przez nią terminowi procesowemu, nie mogą, z zasady, stanowić podstawy wyłączenia jej winy i prowadzić do przywrócenia tego terminu (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 1956 r., 4 CO 58/55, OSN 1956, poz. 106; z 6 kwietnia 1972 r., II PR 433/71, OSPiKA 1972, nr 11, poz. 212 oraz z 9 sierpnia 1974 r., II CZ 149/74, OSP 1975, nr 2, poz. 39; z 26 lutego 2003 r., II CKN 1487/00, niepubl. oraz z 29 czerwca 2005 r., V CZ 73/05, niepubl.). Dotyczy to także zaniedbań pełnomocnika procesowego w zakresie dochowania terminów, których skutki obciążają mocodawcę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 maja 1970 r., II CR 184/70, BSN 1970, nr 11, poz. 201). Wadliwa organizacja komunikacji pomiędzy stroną a jej pełnomocnikiem procesowym z zasady nie może więc

stanowić przyczyny wyłączającej winę w uchybieniu terminu. Skarżąca nie wskazała przy tym żadnych okoliczności, które wskazywałyby, że nieprawidłowości komunikacyjne wynikły z przyczyn, za które nie ponosi ona winy – nie zaś z niedostatecznej dbałości o skuteczne i pewne przekazanie informacji kluczowych z perspektywy wnoszonego środka zaskarżenia.

Po trzecie, z uzasadnienia wniosku o przywrócenie terminu nie wynika, by fachowy pełnomocnik powódki dołożył w tym wypadku należytej staranności w celu uzyskania akceptacji jej przedstawicieli ustawowych dla uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji. Uzależnienie przez pełnomocnika powódki prawidłowego opłacenia apelacji od doręczenia przesyłki pocztowej było działaniem nieracjonalnym i sprzecznym z profesjonalną starannością, do której zachowania zobowiązany był pełnomocnik (art. 354 § 2 k.c.). Na brak należytej staranności pełnomocnika wskazuje także fakt, iż jako profesjonalista powinien on zdawać sobie sprawę z treści art. 130² § 3 k.p.c., zgodnie z którym nieprawidłowo opłacona apelacja podlegałaby odrzuceniu bez możliwości sanowania braku w tym zakresie. Oparcie się przez fachowego pełnomocnika powódki jedynie na korespondencji pocztowej w przypadku jednego z kluczowych warunków skutecznego wniesienia apelacji jest tym bardziej nieracjonalne, że posiadał on świadomość „ogólnie znanego problemu nieprawidłowego funkcjonowania Poczty Polskiej w okresie przedświątecznym i świąteczno-noworocznym” (oświadczenie pełnomocnika, k. 831). Co więcej, z materiału sprawy nie wynika, by w okresie tym pełnomocnik podejmował inne próby kontaktu z rodzicami małoletniej (np. telefonicznego), na co wskazywał wymagany od niego podwyższony standard staranności – tym bardziej, że, jak stwierdzono w zażaleniu, rodzice powódki pozostawali w tym okresie w miejscu swojego zamieszkania.

W konsekwencji uznać należy, że uchybienie przez stronę powodową terminowi do wniesienia opłaty podstawowej od apelacji nosi bez wątpienia cechy działania zawinionego, które wynikało z niedbałego prowadzenia komunikacji między pełnomocnikiem a rodzicami reprezentowanej przez niego powódki, stojącego w sprzeczności z zawodową starannością działania, do jakiej zobowiązany jest radca prawny. Działanie strony powodowej sprzeczne więc było ze standardem staranności, jakiej można byłoby wymagać od strony należycie dbającej o swoje

interesy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 stycznia 1972 r., III CRN 448/71, OSP 1972, nr 7, poz. 144). Niedbalstwo, choćby w stopniu lekkim, czyni uchybienie terminowi zawinionym, wykluczając możliwość jego przywrócenia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 8 października 2010 r., II PK 70/10, niepubl.), zaś skutki nieprawidłowej organizacji sposobu wymiany informacji między stroną a jej pełnomocnikiem nie stanowiły przeszkody wykluczającej terminowe opłacenie środka zaskarżenia.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. orzeczono jak na wstępie.